

Prop. 1995/96:70

Regeringens proposition 1995/96:70

Ändring i lagen om statligt stöd för banker
och andra kreditinstitut

Prop.
1995/96:70

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 oktober 1995

Ingvar Carlsson

Göran Persson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att bestämmelserna 6-26 §§ i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut skall gälla fram till utgången av år 1996.

Innehållsförteckning

Prop. 1995/96:70

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext 3	
3	Ärendet och dess beredning.....	3
4	Lagen om statligt stöd till banker och andra kredit- institut 4	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 oktober 1995	6

I Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1995/96:70

Regeringen föreslår att riksdagen

antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut

Härigenom föreskrivs att punkt 2 av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut skall ha följande lydelse.

2. Bestämmelserna i 6-26 §§ upphör att gälla vid utgången av år 1995.	2. Bestämmelserna i 6-26 §§ upphör att gälla vid utgången av år 1996.
---	---

Denna lag träder i kraft den 31 december 1995.

3 Ärendet och dess beredning

Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut upphör bestämmelserna i 6-26 §§ att gälla vid utgången av år 1995. Eftersom statens åtagande om stöd till banker och vissa andra kreditinstitut inte kommer att ha avvecklats vid denna tidpunkt lägger regeringen fram denna proposition med förslag om att de aktuella bestämmelserna skall gälla ytterligare ett år.

Lagrådet

Det aktuella lagförslaget faller i och för sig inom Lagrådets granskningsområde. Förslaget är emellertid av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Något yttrande från Lagrådet har därför inte inhämtats över lagförslaget.

4 Lagen om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut

Prop. 1995/96:70

Regeringens förslag: Bestämmelserna 6-26 §§ i lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut skall gälla fram till utgången av år 1996.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen beslutade den 18 december 1992 att staten skall garantera att banker och vissa andra kreditinstitut kan fullgöra sina förpliktelser i rätt tid (prop. 1992/93:135, bet. 1992/93:NU16, rskr. 1992/93:155). I propositionen angavs att statens åtagande skall kvarstå så länge som det behövs och avvecklas först när förhållandena är sådana att det inte längre föreligger något hot mot stabiliteten i det finansiella systemet. Det angavs vidare att en avveckling, som bara kan genomföras efter ett nytt riksdagsbeslut, skall ske utan att fordringsägarnas intressen riskeras.

Våren 1993 antog riksdagen lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut (prop. 1992/93:245, bet. 1992/93:NU35, rskr. 1992/93:440). I lagens 1 § anges att statligt stöd enligt lagen kan lämnas till banker och andra kreditinstitut för att garantera stabiliteten i betalningssystemet och trygga kreditförsörjningen samt att syftet med statens åtagande är att garantera att instituten kan fullgöra sina förpliktelser i rätt tid. I 2-4 §§ finns närmare bestämmelser om i vilka fall stöd kan lämnas och i 5 § föreskrivs att stödet kan förenas med villkor. Bestämmelserna i 6-26 §§ innebär att villkoren för statligt stöd kan prövas av en för ändamålet inrättad prövningsnämnd samt att staten under vissa förhållanden skall äga rätt att lösa in aktierna i ett kreditinstitut eller ställa det under tvångsförvaltning. Slutligen finns i 27 § en regel som begränsar rätten till underskottsavdrag om staten överlåter aktie eller andel i en bank eller annat företag som kan erhålla statligt stöd enligt lagen.

Lagen trädde i kraft den 1 juli 1993 och tidsbegränsades såvitt avsåg bestämmelserna om prövning av avtalsvillkor och om inlösen eller tvångsförvaltning (6-26 §§). Dessa bestämmelser upphör att gälla vid utgången av år 1995. I propositionen angavs att för en tidsbegränsning talar främst intresset av att bestämmelserna - om de fortfarande behövs efter utgången av den angivna tiden - anpassas till de erfarenheter av tillämpningen som efter hand kan komma att vinnas. Någon motsvarande begränsning infördes däremot inte beträffande lagens fem inledande paragrafer eftersom det skulle kunna uppfattas stå i strid med de ovan nämnda uttalandena i prop. 1992/93:135 om hur länge stödsystemet skall kvarstå. 27 §, som tillkom genom en lagändring den 1 januari 1994 (prop. 1993/94:50, bet. 1993/94:SkU15, rskr. 1993/94:108), är inte heller tidsbegränsad.

Mot bakgrund av den stabilisering av banksystemet som ägt rum under de senaste åren har ett beredande arbete nu inletts inför en avveckling av det statliga åtagandet. Regeringen gav den 8 juni 1995 Finansinspektionen i uppdrag att redovisa en bedömning av förutsättningarna, vad gäller den ekonomiska situationen i de institut som omfattas av det statliga åtagandet, för att avveckla bankgarantin. Finansinspektionen förväntas redovisa sitt uppdrag under hösten 1995. Vidare har

justitierådet Johan Munck på uppdrag av chefen för Finansdepartementet gjort en bedömning av de juridiska frågor som kan uppkomma vid en avveckling av det statliga åtagandet.

Lagen om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut har hittills aldrig behövts tillämpas i de delar som nu är aktuella. Något behov av förändringar på grundval av erfarenheter gjorda vid tillämpning av lagen har följaktligen inte framkommit. Lagen innehåller emellertid vissa bestämmelser med ett starkt expropriationsrättsligt inslag, särskilt möjligheten till inlösen av aktier i ett kreditinstitut som är aktiebolag eller bankaktiebolag. Regler av detta slag är främmande för en normal civilrättslig reglering. De tillkom i en särpräglad situation och bör inte behållas längre än vad som är motiverat med hänsyn till det finansiella systemets stabilitet. Som nyss nämnts pågår för närvarande ett arbete med att analysera situationen i samtliga stödberättigade institut. Innan denna analys är klar och det kan konstateras med en tillräcklig grad av säkerhet att det inte längre föreligger något behov av att sluta avtal om stöd med något institut för att undvika ett hot mot stabiliteten i det finansiella systemet, bör enligt regeringens mening samtliga bestämmelser i lagen bibehållas.

I avvaktan på resultatet av den beredning av frågan om en avveckling av det statliga bankstödet som för närvarande pågår bör således giltigheten av 6-26 §§ i lagen förlängas med ett år, dvs. till utgången av år 1996. Detta hindrar inte att det statliga åtagandet avvecklas tidigare än vid utgången av 1996 om beredningen av frågan skulle utvisa att en tidigare avveckling är lämplig.

Finansdepartementet

Prop. 1995/96:70

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 oktober 1995

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Hellström, Peterson, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Persson

Regeringen beslutar proposition 1995/96:70 Ändring i lagen om statligt stöd för banker och andra kreditinstitut.